

IN MEMORIAM
KARDINAAL JAN PIETER SCHOTTE, C.I.C.M.
13 JANUARI 2008

Homilie

Zusters en Broeders,

Gij zijt mijn Zoon, mijn veelgeliefde; in U heb ik welbehagen. Dit is een liefdeverklaring... van de Vader aan de Zoon !

Iedere mens droomt van lief te hebben en geliefd te zijn. Maar om lief te hebben moet men minstens met twee zijn ! En soms voelt men zich heel alleen. En vervolgens als de liefde geen antwoord krijgt... dan is er een grote pijn...

Is gelukkige liefde mogelijk ? Het evangelie van vandaag geeft er ons een antwoord op, en het leven van kardinaal Schotte geeft er ons de concretisatie van.

In het dal van de Jordaan, hebben Petrus, Andreas en Johannes, de eerste leerlingen van Jezus, een gelukkige liefde ontmoet. Hij kwam van Nazareth in Galilea... Wij die 2000 jaar later leven, wij weten nu dat die Jezus het aanschijn van de wereld zal veranderen en de eerste persoonlijkheid van de geschiedenis zal worden. Maar, die dag, wist niemand iets over Hem. Het was de eerste keer dat zij Hem zagen. Hij was ongeveer 30 jaar... Hij had een gelukkig aangezicht van een geliefd man, van iemand waarvan gehouden werd. Een innerlijke stem zei hem: ***Gij zijt mijn Zoon, mijn veelgeliefde; in U heb ik welbehagen.***

Kardinaal Schotte was van bij zijn roeping als religieus, als priester, als bisschop en kardinaal steeds bewust van geliefd te zijn door Hem die hem geschapen en geroepen had. En deze overtuiging heeft hem tot dienaar gemaakt van de Kerk aan wie hij zich heeft gegeven tot enkele weken voor zijn hemelvaart wanneer hij in Washington zijn intieme vriend, Paus Joannes Paulus II, ging vertegenwoordigen voor de vieringen van de 150ste verjaardag van dogmaverklaring van de onbevleete ontvangenis van Onze-Lieve-Vrouw.

De dertig verborgen jaren van Jezus te Nazareth...

Deze dertig verborgen jaren zijn geen nutteloze en lege jaren geweest. Jezus was een fervente Jood. Zoals elke Jood en meer dan alle anderen, is Hij doordrongen van het Woord van God, iedere sabbat gelezen en herlezen in de synagoge. En ziehier, heel eenvoudig, spreekt Hij vandaag zijn eerste openbaar woord : ***Het is goed dat we... Gods gerechtigheid vervullen.*** Twee bijbelse woorden met een grote densiteit : «***vervullen***» en «***gerechtigheid***».

Ja, sinds dertig jaar droeg Jezus in zijn hart een groot geheim : Hij kwam heel het Oude Testament... «vervullen». Heel de traditie van zijn volk, alle beloften, alle verwachtingen... monden eindelijk uit in zijn persoon. Alle denkstromingen van de Schrift, de Wet, de profeten en de wijzen... vinden hun voltooiing, hun vervolmaking in Hem, Jezus van Nazareth. “Vervullen” is de meest perfecte handeling die een mens kan stellen. Wij, wij redetwisten tussen conservatieven en progressieven. Jezus, Hij, is terzelfder tijd trouw aan heel de traditie van zijn volk en, terzelfder tijd, vernieuwt hij haar, transformeert hij haar en brengt haar tot voleinding : dit is het principe zelf van het leven, dat nooit een integrale breuk scheidt met het verleden maar die het ontwikkelt, het «vervult», zoals de oogst de vervulling is van de graankorrel, zoals de eik de vervulling is van de eikel die in de grand werd geworpen.

Zo was de missie van kardinaal Schotte de vervulling van de missie die hij had ontvangen, vooral als secretaris-generaal van de Bisschoppensynode. Gedurende lange jaren heeft hij met het wereldepiscopaat gezocht naar de actualisatie van de boodschap van het evangelie volgens de documenten van het Tweede Vaticaans Concilie.

Het tweede woord door Jezus gebruikt is niet minder rijk : “***gerechtigheid***” ! Juist zijn, is perfect overeenkomen met een model. Een schoen is juist als hij perfect overeenkomt met de voet, niet te klein en niet te groot. Jezus was er zich bewust van, sinds dertig jaar, volledig in overeenstemming te zijn met de wil van God.

Gij zijt mijn welbeminde Zoon. Hij droeg dit geheim sinds dertig jaar van verborgen leven en, vandaag, aan de oever van de Jordaan, de dag van zijn doop, is er de manifestatie de epifanie, de uitbarsting van deze liefde, van deze heiligheid, van deze volmaakte gerechtigheid tussen Hem, Jezus, en zijn Vader.

De wapenspreuk van kardinaal Schotte is : «Parare viam Domino Pacis». Deze wapenspreuk is een verwijzing naar zijn patroon Johannes

de Dope, maar terzelfder tijd een verwijzing naar zijn werk : de ware vrede bevorderen die van God komt. Ook hier kunnen wij een bandleggen met het evangelie van vandaag : de echte vrede zonder gerechtigheid is niet mogelijk. In die sin was kardinaal Schotte een bouwer van vrede en gerechtigheid en een veelgeliefde zoon van de Vader.

Het doopsel van Jezus is een «theofanie».

Heel de Oosterse Kerk viert het Doopsel van Jezus als één van de grootste feesten van het jaar. Inderdaad, is het niet alleen de openbaring van Jezus aan de wereld. Aan de Jordaan, voor de eerste keer, is de hemel «opengegaan» en werd het verborgen geheim van God, de Drievuldigheid, geopenbaard.

Beluisteren wij deze wondermooie commentaar van de heilige Cyrillus, bisschop van Jeruzalem van 315 tot 386 : «We kunnen niet aan **Christus** denken, zonder te denken aan de **Vader** en aan de **Heilige Geest**. Inderdaad, opdat er een Christus zou zijn – dit woord betekent de Gezalfde, diegene die doordrongen is van een zalving – opdat er een Christus zou zijn is er iemand nodig die hem zalft, de Vader, en iemand die de olie is, de Heilige Geest». **Zonder de Drievuldigheid, zou het woord Christus geen zin hebben.** Daarom wordt de icoon van het doopsel van Jezus altijd voorgesteld met Jezus rechtstaande in de Jordaan... boven, een Hand, die diegene voorstelt die de zalving doet, de onzichtbare vader... en een duif die de Geest voorstelt. Jezus is één van de drie personen van de Drievuldigheid van liefde. Vandaag wordt dit mysterie voor het eerst geopenbaard.

Ziedaar de redenen waarom Jezus een gelukkig man was, een geliefd man.

Ziedaar ook de reden waarom kardinaal Schotte een gelukkig man was. De zin en het doel van zijn leven ten dienste van de kerk en de mensen werd gedragen en gestuwd door het mysterie van de Drievuldigheid van liefde. Moge hij daarin voor ons een voorbeeld zijn.

En ons doopsel, dat van ieder van ons, heeft een gelijkaardige betekenis: wij zijn geliefd... wij zijn kinderen van God, wij hebben een Vader en mogen leven in die Drievuldigheid van liefde. Amen.